

3. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 1 липня 2004 року № 1952-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 51. Ст.553.

4. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2023. № 15. Ст.50.

5. Порядок державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 грудня 2015 р. № 1127 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 553). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#Text>

6. Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 р. №1141. *Офіційний вісник України*. 2011. № 86. Ст. 3145.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-83>

STATUS OF LEGAL REGULATION OF LABOR DISCIPLINE IN FEDERAL LAW ENFORCEMENT BODIES OF GERMANY

СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ ПРАЦІ У ФЕДЕРАЛЬНИХ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ ФРН

Melnichuk R. V.

*PhD in Law,
Associate Professor at the Department
of State and Legal Disciplines
Private Higher Educational
Establishment «European University»
Kyiv, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0006-0095-5650>*

Мельничук Р. В.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри державно-правових
дисциплін
ПВНЗ «Європейський університет»
м. Київ, Україна
<https://orcid.org/0009-0006-0095-5650>*

Комплексно аналізуючи досвід правового регулювання дисципліни праці в правоохоронних органах Федеративної Республіки Німеччини (далі – ФРН), передусім слід урахувати федеративний устрій цієї держави, адже відповідні аспекти упорядкування відносин у сфері праці можуть унормовуватися як на федеральному рівні, так і на рівні федеральних земель. Разом із тим, аналізуючи федеральне дисциплінарне право щодо публічних службовців (у тому числі тих, хто виконує правоохоронні функції на федеральному рівні), необхідно виходити з того, що у ФРН немає окремого спеціального законодавчого акта, адресованого виключно працівникам правоохоронних органів, оскільки режим забезпечення дисципліни праці федеральних державних

службовців поширюється і на персонал федеральних правоохоронних органів. Відтак, у цьому контексті ключовим нормативно-правовим актом є Федеральний закон «Про державних службовців» [1], зокрема його § 60–115 розділу 6, в яких окреслюються правові засади дисципліни праці, а саме визначено базові обов'язки службовців, порядок їх виконання, стандарти поведінки та зовнішнього вигляду, вимоги щодо законності службових дій, а також юридичні наслідки невиконання встановлених обов'язків.

Розглядаючи більш детально положення Федерального закону «Про державних службовців» можемо помітити, що у ч. 1 параграфу 61 закріплено вимогу, за якою службовець має з повною віддачею присвячувати себе професії та сумлінно (у межах можливостей) виконувати покладені обов'язки, а його поведінка як на службі, так і поза нею повинна відповідати рівню поваги й довіри, яких потребує професія. При цьому в ч. 2 параграфу 61 додатково законодавцем підкреслюється, що під час виконання службових завдань або пов'язаних зі службою робіт посадові особи мають зважати на довіру до відомства, у тому числі через вимоги до зовнішнього вигляду. У ч. 1 параграфу 63 встановлюється принцип повної особистої відповідальності посадової особи за законність службових дій, а в ч. 1 параграфу 77 визначається, що службовий проступок має місце тоді, коли службовець умісно порушує свої обов'язки. При цьому проступком державного службовця в такому контексті може бути визнана і позаслужбова дія, але лише за умови, що за обставинами конкретного випадку вона є особливо здатною підірвати довіру до органу публічної служби настільки, що це має істотне значення для посади чи репутації службовця. Крім того, в ч. 2 параграфу 77 законодавцем передбачено, що службовий проступок може інкримінуватися також посадовим особам, які вже вийшли на пенсію, зокрема у випадках дій проти вільного демократичного основного порядку, участі у заходах на шкоду існуванню або безпеці Німеччини, порушення обов'язку нерозголошення, заборон щодо діяльності після припинення служби чи щодо прийняття винагород, подарунків і пільг та ін. Додатково слід відзначити й те, що у ч. 3 параграфу 77 законодавець відсилає до Федерального закону «Про дисциплінарні стягнення» [2], яким регламентовано розслідування службових проступків федеральних державних службовців.

Так, переходячи до розгляду Федерального закону «Про дисциплінарні стягнення», відзначимо, що в ньому серед іншого встановлюється ієрархія основних дисциплінарних санкцій для публічних службовців (у тому числі працівників правоохоронних органів). Із параграфів частини 2 цього законодавчого акту випливає, що на практиці до публічних службовців правоохоронних органів у ФРН можуть застосовуватися такі заходи: по-перше, догана як письмово оформлений осуд конкретної поведінки (поряд із цим допускається

використання на його заміну несхвального зауваження, яке формально не позначене як догана і не кваліфікується як власне дисциплінарний захід); по-друге, грошовий штраф, що прив'язується до розміру місячної заробітної плати (або оплати за стажування), а якщо такі виплати відсутні, то обмежується розміром до 500 євро; по-третє, зменшення грошового забезпечення службовця, що є частковим зниженням щомісячної зарплати (не більше 1/5 і на строк до трьох років), яке поширюється на всі посади, що їх обіймає службовець на момент набрання рішенням чинності (утім, на час неоплачуваної відпустки застосування призупиняється); по-четверте, пониження в посаді чи ранзі, що передбачає переведення службовця у межах тієї самої кар'єрної лінії на нижчу посаду з меншим базовим окладом, у результаті чого такий працівник автоматично втрачає права, пов'язані з попередньою посадою (включно з окладом і правом користування попереднім статусом), а також, як правило, позбавляється права займати почесні посади й виконувати додаткові види зайнятості, пов'язані з попередньою посадою; по-п'яте, дисциплінарне звільнення зі служби, що виявляється у припиненні службових відносин із втратою права на заробітну плату і пенсію, а також права користуватися службовим званням (і пов'язаними званнями) та носити службовий одяг.

Окремо варто врахувати, що щодо осіб, які вже перебувають на пенсії, але раніше мали статус публічних службовців і вчинили дисциплінарний проступок після звільнення зі служби (тобто, й з правоохоронної системи), німецьке дисциплінарне право передбачає спеціальні санкції. По-перше, може застосовуватися зменшення пенсії, однак, не більше ніж на 1/5 частину й на строк до трьох років. По-друге, також можливе позбавлення пенсії в цілому, що охоплює також пенсію у разі втрати годувальника, а також тягне втрату права користуватися офіційним званням і пов'язаними з посадою званнями. При цьому слід відзначити, що в разі позбавлення пенсії особі замість неї надається соціальна допомога на утримання у розмірі 70 % від пенсії за віком, на яку вона мала право на момент набрання рішенням чинності (така виплата здійснюється до призначення пенсії на підставі подальшого накопичення страхового стажу, але не довше ніж протягом шести місяців).

Отже, як можна переконатися, правове регулювання дисципліни праці в правоохоронних органах ФРН на федеральному рівні не повною мірою враховує особливості діяльності таких органів публічної служби, адже поширює на відповідних службовців загальний трудово-правовий режим забезпечення дисципліни праці у федеральних органах публічної служби. Поряд із тим, показовим в цьому контексті є те, що німецький законодавець загалом спирається на ті самі загальні правові засади регулювання дисципліни праці в правоохоронних органах, що використовуються у тій чи іншій мірі й в Україні. Однак істотною

відмінністю є те, що правовий режим дисципліни праці в правоохоронних органах України загалом вибудовується на сучасній доктрині трудового права (хоча й не позбавлений численних недоліків), пронизаний ідеєю недопущення зниження рівня соціальної безпеки працівника, а тому не передбачає можливості застосування до працівників правоохоронних органів дисциплінарних стягнень у вигляді грошових штрафів.

Література:

1. Bundesbeamtenengesetz vom 05.02.2009. URL: https://www.gesetze-im-internet.de/bbg_2009/BJNR016010009.html
2. Bundesdisziplingesetz vom 09.07.2001. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/bdg/BJNR151010001.html>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-558-7-84>

THE EVOLUTION OF THE DEFINITION OF AN UNMANNED AIRCRAFT IN THE LEGISLATION OF UKRAINE AND THE EU

ЕВОЛЮЦІЯ ВИЗНАЧЕННЯ БЕЗПІЛОТНОГО ПОВІТРЯНОГО СУДНА В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ ТА ЄС

Kachkovskiy Ye. S.

*External Postgraduate Student
at the Department of Administrative
and Criminal Law and Procedure
International University of Business
and Law
Kherson, Ukraine*

Качковський Є. С.

*здобувач кафедри
адміністративного, кримінального
права і процесу
ЗВО «Міжнародний університет
бізнесу і права»
м. Херсон, Україна*

Розвиток безпілотних технологій ставить перед адміністративним правом питання про те, що саме підлягає регулюванню. Відправною точкою є законодавче визначення безпілотного повітряного судна: від нього залежать коло суб'єктів, вимоги до допуску та обсяг відповідальності. Мета тез – простежити еволюцію такого визначення в законодавстві України та ЄС і виявити проблеми, які залишаються нерозв'язаними станом на 2025 р.

До 2023 р. Повітряний кодекс України визначав безпілотне повітряне судно лише як повітряне судно, призначене для виконання польоту без пілота на борту [1, ст. 1]. Таке визначення не згадувало ні станції керування, ні автономності польоту, ні особи, відповідальної за його